

Regler for beitebruk i Øyer statsallmenning

Øyer fjellstyre har i møte den 24. mai 2023 vedtatt Regler for beitebruk i Øyer statsallmenning. Reglene er vedtatt med hjemmel i fjellova §16.

1. Formål:

Formålet med disse reglene er å legge til rette for husdyrbeiting i utmark og på innmark i Øyer statsallmenning, med hovedvekt på følgende:

- Rasjonell og effektiv drift
- Helse og velferd for beitedyra
- Forebygge konflikter mellom beitedyr og andre brukere av fjellet.
- Opprettholde og vedlikeholde et kulturlandskap formet gjennom beitebruk i svært lang tid.

2. Virkeområde:

Beiteregulene regulerer all beitebruk i Øyer statsallmenning. Beiting som ikke skjer i samsvar med disse regler er forbudt, jfr. pkt. 15.

3. Tradisjonell seterdrift:

På setrer med mjølkeproduksjon er utmarksbeiting tillatt i seterens gamle beiteområde. Dyra skal hver natt være i hus eller i inngjerding.

4. Organisert beitebruk:

All utmarksbeiting i Øyer statsallmenning skal skje som organisert beitebruk (OBB). Med organisert beitebruk menes at alle husdyreierne med beitedyr skal være tilsluttet et beitelag. Beitelaget skal organisere beiteutøvelsen og tilsynet i beitelagets anviste beiteområde.

5. Tilsyn:

Alt storfe på utmarksbeite skal gjennom beitesesongen ha **daglig tilsyn 2 ganger per uke, og hyppigere ved behov. Dette må vurderes ut fra forholdene på beitet, og skal sørge for at dyra holder seg innenfor de anviste beiteområder.**

Sau og geit skal ha jevnlig tilsyn gjennom beitesesongen.

Tilsynet skal dokumenteres ved bruk av GPS. GPS-loggene skal lagres. Fjellstyret kan når som helst kreve å få tilsendt gps-loggene. **Kravet om innsyn skal være i tråd med regler for GDPR og godkjent av Datatilsynet.**

6. Registrerte beitelag og anviste beiteområder:

Fjellstyret anviser beiteområder for registrerte beitelag. Beiteområder anvises slik:

Øyer beite- og gjetelag:

Anviste beiteområder er:

- for beite med sau og geit i hele Øyer statsallmenning,
- for beite med storfe øst for Åsta elv – Neråsten – Goppollvatnet – Slæen, samt i området mellom Aksjøsetervegen og Åsta fra Bøseterbrua til Aksjøsetra – Aksjøen – Djupen – Ner-Åsten.

Fåvang gjeterlag:

Organiserer utmarksbeiting for medlemmer med beiterett i Fåvangs gamle beiteområder. Anviste beiteområder for sau og storfe er de gamle beiteområdene fra Eldålegeret, på nordsiden av Eldåa.

Ringsaker kvigbeitelag:

Organiserer utmarksbeiting med storfe for de medlemmer som har begrenset beite- og seterrett i Åstdalen i Øyer statsallmenning. Anvist beiteområde for den enkelte besetning er seterens gamle beiteområde.

Dersom et beitelag tar inn nye medlemmer, skal dette meddeles fjellstyret. Fjellstyret skal anvise beiteområde for den nye besetning, etter forslag fra beitelaget. Jfr. punkt 12.

Fjellstyret kan til enhver tid pålegge beitelaget å flytte enkeltbesetninger til andre deler av det anviste beiteområdet.

7. Antall beitedyr:

Den enkelte bruker kan beite med det antall dyr som kan vinterføres på gardsbrukets forgrunnlag. Dyr som vinterføres fra arealer som er leid eller kjøpt fra gardsbruk uten beiterett i Øyer statsallmenning, omfattes ikke av beiteretten.

Fjellstyret kan innføre begrensninger av antall beitedyr som tillates i ulike beiteområder, eller deler av beiteområder, dersom beitetrykket kommer i strid med formålene opplistet i pkt. 1.

8. Beitetider:

Tidligste slippdato bestemmes hvert år i felleskap av fjellstyrets leder og leder i det enkelte beitelag.

Hovedsanking skal skje før 14. september. Øvrige beitelag skal organisere sin hovedsanking samtidig med tilstøtende områder for Øyer beite- og gjetelag. Er ikke hovedsanking utført innen fastsatt dato kan fjellstyret sette inn tiltak med innsanking og nedkjøring av dyr på eierens bekostning.

Alle beitedyr skal så langt det er mulig være ute fra utmarka innen 25. september.

Alle beitedyr skal være ute av både innmark og utmark i allmenningen innen 15. oktober. Etter 25. september er det ikke tillatt å bruke tilkjørt fôr til dyrene.

9. Salting:

Salt og saltsteiner skal ikke plasseres nærmere bilveger og setervoller enn 300 meter, og ikke nærmere merkede stier og råk enn 100 meter. **Unntak fra dette kan, mot søknad til fjellstyret, godkjennes i faste, godkjente sankeanlegg i beiteområdene for storfe.**

10. Merking:

Alle dyr skal være merket i samsvar med de til enhver tid gjeldende forskrifter fra Landbruksdepartementet om merking av dyr.

Alt storfe skal i tillegg ha et driftsmerke, som viser hvilket beitelag dyret tilhører. Hvert beitelag skal ha forskjellig farge på driftsmerke. Fjellstyret kan om nødvendig pålegge en bestemt type driftsmerke.

11. Sykdomsforebygging:

Alle sau som slippes på beite skal være snyltebehandlet. Alle dyr som slippes skal være behandlet i samsvar med krav fra veterinærmyndighetene. Fjellstyret kan kreve dokumentasjon på at behandling er utført.

12. Rapportering:

1. Innen 15. mai hvert år skal fjellstyret ha melding fra beitelaga om følgende:
 - Nye besetninger, med forslag om beiteområde.
 - Vesentlige endringer av antall dyr som ventes sluppet.
 - Når hovedsanking er planlagt.
2. Før beitestart skal fjellstyret ha tilsendt navn og telefonnummer på gjeterne og saubaser. Oversikt over påmeldte storfe og saubesetninger oversendes så snart de er klare.
3. Etter beitesesong, og seinest innen utgangen av året, skal fjellstyret ha rapport om:
 - Antall beitedyr sluppet, fordelt på type dyr (sau/lam, geit/killing, storfe/kalver). For storfe liste tilsvarende påmeldte.
 - Registrerte tap fordelt på type beitedyr.
 - Besetninger som har opphørt.

13. Sanking

Alle beitelag skal ha tilfredsstillende anlegg for rask og effektiv sanking. Alle sankeanlegg skal godkjennes av fjellstyret. Fjellstyret kan pålegge utbedringer av sankeanlegg.

14. Ikrafttredelse:

Reglene trer i kraft fra og med beitesesongen 2023. Samtidig oppheves tidligere beite regler.

15. Straff:

Brudd på forbud eller påbud i disse reglene er straffbare, jfr. fjellovas § 37.